

Suggesties voor taalondersteuningslessen

die aansluiten bij de zaakvakken

Roelien Linthorst

Expertisecentrum taal, onderwijs en communicatie (Etoc)

november 2011

Colofon

Lessuggesties voor taalondersteuningslessen die aansluiten bij de zaakvakken

Jaar
2011

Uitgever
Expertisecentrum taal, onderwijs & communicatie (Etoc)/ Rijksuniversiteit Groningen

Roelien Linthorst (Etoc)

Met medewerking van:
Connie Raijmakers-Volaart
Joachim van Hoorn

Voor meer informatie of bestellingen: <http://www.etoc.nl>.

© Etoc, 2011

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	6
1. Achtergrondinformatie	8
1.1 Doel van de lessuggesties	9
1.2 Uitgangspunten	9
1.3 Opbouw lessen	9
2. Selecteren van leerlingen voor taalondersteuning	12
2.1 Inleiding	13
2.2 De selectie van leerlingen	13
2.3 Voorbeeld van een selectieprocedure	13
3. Les 1: observatieles	16
3.1 Doel	17
3.2 Benodigdheden	17
3.3 Lesopbouw	17
3.3.1 Inleiding	17
3.3.2 Kern	17
3.3.3 Afsluiting	18
3.3.4 Na de les	18
3.4 Materialen	19
3.4.1 Tekst 'De ene wolf is de andere niet'	19
3.4.2 Vragenblad bij 'De ene wolf is de andere niet'	21
3.4.3 Tekst 'Leven in de Sahara'	23
3.4.4 Vragenblad bij 'Leven in de Sahara'	26
3.4.5 Observatieformulier	28
4. Les 2: de introductieles	30
4.1 Doel	31
4.2 Benodigdheden	31
4.3 Lesopbouw	31
4.3.1 Inleiding	31
4.3.2 Kern	32
4.3.3 Afsluiting	33
5. Les 3: de structuur van het lesboek	34
5.1 Doel	35
5.2 Benodigdheden	35
5.3 Lesopbouw	35
5.3.1 Inleiding	35
5.3.2 Kern	36
5.3.3 Afsluiting	38
6. Les 4: voorspellend lezen	40

6.1	Doel	41
6.2	Benodigdheden	41
6.3	Lesopbouw	42
	6.3.1 Inleiding	42
	6.3.2 Kern	42
	6.3.3 Afsluiting	45
7.	Les 5: hoofdzaken uit een tekst(deel) verwoorden	46
7.1	Doel	47
7.2	Benodigdheden	47
7.3	Lesopbouw	47
	7.3.1 Inleiding	47
	7.3.2 Kern	47
	7.3.3 Afsluiting	48
8.	Les 6: Woordraadstrategieën	50
8.1	Doel	51
8.2	Benodigdheden	51
8.3	Lesopbouw	51
	8.3.1 Inleiding	51
	8.3.2 Kern	51
	8.3.3 Afsluiting	53
8.4	Materialen	54
	8.4.1 Stappenplan onbekende woorden	54
9.	Les 7: Vragen en opdrachten	56
9.1	Doel	57
9.2	Benodigdheden	57
9.3	Lesopbouw	57
	9.3.1 Inleiding	57
	9.3.2 Kern	58
	9.3.3 Afsluiting	58
9.4	Materialen	60
	9.4.1 Overzicht vraagtypen	60
	9.4.2 Stappenplan vragen maken bij een tekst	61
10.	Les 8: Tabellen en grafieken	62
10.1	Doel	63
10.2	Benodigdheden	63
10.3	Lesopbouw	63
	10.3.1 Inleiding	63
	10.3.2 Kern	63
	10.3.3 Afsluiting	65
10.4	Materialen	66
	10.4.1 Voorbeeldtabel	66
	10.4.2 Voorbeeldgrafiek	66
11.	Les 9: Een uittreksel maken	68
11.1	Doel	69
11.2	Benodigdheden	69
11.3	Lesopbouw	69
	11.3.1 Inleiding	69
	11.3.2 Kern	69

11.3.3 Afsluiting	71
12. Les 10: Afsluitingsles	72
12.1 Doel	73
12.2 Benodigdheden	73
12.3 Lesopbouw	73
12.3.1 Inleiding	73
12.3.2 Kern	73
12.3.3 Afsluiting	74
12.4 Materialen	75
12.4.1 Observatieformulier	75
12.4.2 Mogelijke vragen	77
Bijlage 1: Samenwerkend leren	78
Bijlage 2: Directe instructie en rolwisselend leren	84